

IV

(Teave)

TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA ASUTUSTELT

NÕUKOGU

Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate järeldused COVID-19 pandeemia mõju kohta spordisektorile ja kõnealuse sektori taastumise kohta

(2020/C 214 I/01)

NÕUKOGU JA NÕUKOGUS KOKKU TULNUD LIIKMESRIIKIDE VALITSUSTE ESINDAJAD,

TULETADES MEELDE, ET

1. COVID-19 pandeemia puhkemisel on kogu maailmas tohtu mõju rahvatervisele, majandustegevusele, tööhõivele ja ühiskondlikule elule;
2. COVID-19 pandeemia vastases võitluses on jätkuvalt esmatähtis elude päästmine ja meie kodanike tervise kaitsmine;
3. liikmesriikides on COVID-19 leviku tõkestamiseks võetud eri meetmeid, mis sõltuvad epideemia etapist ja muudest konkreetsetest asjaoludest. Koostöös riigiasutustega on spordisektor reageerinud nähtavalt ja kiiresti. Spordisektor on andnud panuse viiruse leviku ennetamisse puhangu varases etapis mitmesuguste meetmete ja soovitude kaudu, mis on olnud suunatud kõikidele asjaomastele sidusrühmadele, sealhulgas spordiorganisatsioonidele, -klubidele, sportlastele, treeneritele, sporditöötajatele ja vabatahtlikele, samuti pealtvaatajatele ja kodanikele;
4. samal ajal on pandeemia spordisektorit, sealhulgas selle majanduslikku olukorda ⁽¹⁾ väga tõsiselt mõjutanud. COVID-19 pandeemial on olnud laastavad tagajärjed kõikidel tasanditel kogu sektorile, eelkõige spordiorganisatsioonidele ja -klubidele, liigadele, spordi- ja jõusaalidele, sportlastele, treeneritele, sporditöötajatele, spordivabatahtlikele ja spordiga seotud ettevõtlusega ⁽²⁾ tegelejatele, sealhulgas spordiürituste korraldajatele ja spordimeediale;
5. terviseametite sanitaarmedet ja soovitusel hoida suhtlemisdistantsi on kaasa toonud tagajärgi dopinguvastaste organisatsioonide jaoks, takistades neil läbi viia dopingukontrolle. See võib mõjutada spordiaususe kaitsmise võimalusi;
6. viiruse ülemaailmse levikuga seotud kasvavad mured on kogu maailmas viinud ametlike otsusteni spordiürituste ja võistluste tühistamise või edasilükkamise kohta ⁽³⁾. Kõikide tasandite sporditegevus ning spordiorganisatsioonide ja -klubide tavapärase töö on piiratud, katkestatud või peatatud;

⁽¹⁾ 2018. aasta uuringust, mis käsitleb spordi majanduslikku mõju spordi satelliitteenuste kaudu, ilmneb, et sport moodustab 2,12 % ELi SKPst ja spordiga seotud tööhõive hõlmab 5,67 miljonit inimest (2,72 % ELi tööhõivest).

⁽²⁾ Käesolevates järeldustes käsitatakse „spordiga seotud ettevõtlusena“ kasumi saamisele suunatud tegevust, mis on seotud spordikaupade, -teenuste, -ürituste, spordiga seotud inimeste, rajatiste, kohtade või ideedega.

⁽³⁾ Näiteks Tōkyō 2020. aasta olümpiamängud ja UEFA EURO 2020 on edasi lükatud 2021. aastasse.

7. samuti tuli kohandada kodanike igapäevaelu. Kodus viibimine ja töötamine, suhtlusdistsantsi hoidmine ning piiratud liikumisvõimalused regulaarse kehalise aktiivsuse osas võivad kodanike üldist heaolu vägagi kahjustada. Täielikud ja osalised liikumispüüangud on näidanud, et võimaluste pakkumine spordi harrastamiseks ja kehalise aktiivsuse alalhoidmiseks on praeguses pretsedenditus olukorras ehk kodus püsimise või töötamise puhul tähtis nii kehalise kui ka vaimse tervise jaoks; ⁽⁴⁾
8. vaja võib minna täiendavaid jõupingutusi kohalikul, riiklikul, piirkondlikul ja ELi tasandil, et kaitsta ja toetada spordisektorit ning säilitada spordi panus meie kodanike kehalisse ja vaimsesse tervisesse ⁽⁵⁾ ja meie ühiskonna arengusse praeguses pandeemia olukorras ning väljumis- ja pandeemiajärgse taasalustamise strateegiade kontekstis,

RÕHUTAVAD, ET

9. tervisekriisi ajal vajame aktiivsete ja tervete kogukondade säilitamiseks sektoritevahelist solidaarsust ja vastastikust mõistmist kõigil tasanditel – kodanike, spordiliikumise, erasektori, liikmesriikide, ELi ja rahvusvaheliste institutsioonide vahel;
10. tunnustada ja edendada tuleks spordi rolli ühiskonnas ja selle potentsiaali kodanike heaolusse panustamisel COVID-19 kriisi ajal, eeskätt spordiorganisatsioonide kaudu, sportlaste mitmel viisil positiivseteks eeskujudeks seadmise abil ⁽⁶⁾ ning treenerite sihipärase tööga, mis hõlmab innovaatilisi vahendeid, platvorme ning uusi ja paindlikke treeningu-meetodeid;
11. suhtlemisdistsantsi hoidmise nõuete tõttu tuleks erilist tähelepanu pöörata kehalise aktiivsuse võimaluste loomisele nende kodanike jaoks, kes tavaliselt spordivad siseruumides või osalevad kontakt- ja meeskonnaspordis. Kuna COVID-19 pandeemia ajal keskendutakse spordi harrastamisele kodus või üksinda, oleks tähtis koos spordiliikumisega hinnata kriisi võimalikku mõju kodanike kehalisele aktiivsusele ja spordi harrastamisele spordiklubides ning vabatahtlike kaasatusele;
12. spordi valdkonnas on ELi liikmesriigid oma riigi olusid ja COVID-19 pandeemia mõju arvesse võttes võtnud erinevaid meetmeid spordisektori toetamiseks ja kodanike motiveerimiseks kehalise aktiivsuse säilitamiseks;
13. ebakindlas ja muutuvus olukorras ning sarnaste probleemidega silmitsi seistes on ELi liikmesriigid tunnistanud, kui oluline on teha koostööd ja vahetada teavet oma riigi olukorra kohta, sealhulgas COVID-19 pandeemia negatiivsete tagajärgede leevendamiseks võetud meetmete, sportlaste treeninguvõimaluste ja kodanike kehalise aktiivsuse kohta. Mõtete vahetamine võimalike väljumis- ja taasalustamisstrateegiade teemal ning selle üle, mis samme astuda spordisektori edukaks taasaktiveerimiseks, on head näited sellest, kuidas ühine töö võib anda lisaväärtust;
14. spordisektoris COVID-19 pandeemia tõttu tekkinud väljakutsete lahendamiseks on vaja laiaulatuslikku sektoritevahelist koostööd ⁽⁷⁾. Sellega seoses tuleks ergutada koostööd kõikidel tasanditel kõigi asjaomaste sidusrühmade, sealhulgas spordiliikumise vahel;
15. spordisektori tegevus peab jätkuma ohututes ja turvalistes tingimustes kõigi asjaosaliste jaoks. COVID-19 leviku tõkestamiseks spordisektoris kehtestatud erimeetmete lõvendamine peaks toimuma ettevaatlikult ja järk-järgult, hinnates piirangumeetmete enneaegse lõpetamise võimalikke riske;
16. kuna sport ja kehaline aktiivsus täidavad COVID-19 kriisi ajal olulist ning pandeemiajärgses ühiskonnas veelgi olulisemat rolli, on riiklikud ja Euroopa tasandi taasteprogrammid spordisektori tuleviku seisukohalt asjakohased;

⁽⁴⁾ Maailma Terviseorganisatsioon, <https://www.who.int/news-room/campaigns/connecting-the-world-to-combat-coronavirus/healthyathome/healthyathome—physical-activity>.

⁽⁵⁾ Nõukogu soovitus tervist tugevdava kehalise aktiivsuse sektoritevahelise edendamise kohta (ELT C 354, 4.12.2013, lk 1).

⁽⁶⁾ Näiteks algatused „Athletes at the forefront of the COVID-19 response“ („Sportlased COVID-19 puhangule reageerimise eesliinil“) <https://www.olympic.org/news/athletes-at-the-forefront-of-the-covid-19-response> ja „Pass the message to kick out Coronavirus“ („Anna edasi sõnum, kuidas lüüa koroonaviirus mängust välja“) <https://www.who.int/news-room/detail/23-03-2020-pass-the-message-five-steps-to-kicking-out-coronavirus>.

⁽⁷⁾ Sealhulgas tervise-, tööhõive-, haridus-, noorte-, digitaliseerimis-, innovatsiooni-, liikuvus- ja transpordi-, linnaplaneerimise, turismi- ja keskkonnavaldkonnas.

17. pidades silmas spordi potentsiaali anda panus eurooplaste üksteisemõistmisse ning võttes arvesse epidemioloogilist olukorda liikmesriikides, tuleks sportlaste, treenerite ja fännide vaba liikumine turvalisel moel ja võimaluse korral koordineeritult taastada, arvestades samas spordi eripäraga;
18. asjaomased liidu institutsioonid võiksid oma pädevuste raames täiendada liikmesriikide jõupingutusi, et anda vajalikku toetust eesmärgiga leevendada COVID-19 pandeemia mõju spordisektorile,

KUTSUVAD LIIKMESRIIKE ÜLES

19. tagama asjakohased suunised, toetama taastumist ja soodustama spordisektori edasist kestlikku arengut;
20. edendama võimalusi toetada spordisektorit olemasolevate rahastamiskõlblike programmide ja fondide kaudu, milleks on muu hulgas programm „Erasmus+“, Euroopa solidaarsuskorpus, ühtekuuluvuspoliitika fondid ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond;
21. kaaluma kooskõlas riiklike prioriteetidega ja koostöös asjaomaste asutustega võimalusi, mida pakuvad sellised asjakohased horisontaalsed meetmed ja algatused nagu koroonaviirusele reageerimise investeerimisalgatus (CRII), koroonaviirusele reageerimise investeerimisalgatus+ (CRII+), tööhõive toetamise erakorraline rahastu (TERA) ning riigiabi ajutine raamistik ja muud ELi taastealgatused. Mitmesugusel moel, näiteks vastastikuse õppimise ja huvitatud liikmesriikide kohtumiste kaudu, tuleks korraldada kogemuste ja parimate tavade vahetamist spordisektori toetamise vallas;
22. innustama riiklikul ja kohalikul tasandil juba olemasolevate tavapärase spordi rahastamisprogrammide ja algatuste jätkamist, eelkõige rohujuuresandi spordiorganisatsioonide jaoks;
23. edendama spordi ja kehalise aktiivsuse rolli ja väärtust seoses selle panusega kodanike kehalisse ja vaimsesse tervisesse, eriti sellistel kriisiperioodidel nagu COVID-19 pandeemia ja hiljem;
24. tugevdama koostöös spordiliikumisega koostoimet majandus- ja ettevõtlus-, innovatsiooni-, haridus- ja noorsootöössektoriga, et pakkuda sportlastele ja kõikidele kodanikele uusi võimalusi olla kehaliselt aktiivne, sealhulgas digivahendite kasutamise abil;
25. edendama sektoritevahelist koostööd ja konsulteerimist valdkondades, mis on spordi seisukohalt olulised kõikidel tasanditel, teiste seas spordiliikumise, spordiga seotud ettevõtlussektori ja muude asjaomaste sidusrühmadega, et tulla tõhusalt toime väljakutsetega, millega spordisektor COVID-19 pandeemia tõttu silmitsi seisab, ning tugevdama spordi positsiooni ühiskonnas;
26. edendama spordialaliitude, spordiklubide, -organisatsioonide ja sportlaste vahelist solidaarsust, et kaasa aidata spordisektori kestlikule taastumisele ja edasisele arengule, ning tunnustama Euroopa spordimudelit ⁽⁸⁾ kui solidaarsussüsteemi näidist;
27. edendama spordi ja kehalise aktiivsuse rolli majandusliku ja sotsiaalse arengu vahendina tervemate ja aktiivsemate kogukondade suunas ⁽⁹⁾. Sellega seoses suurendama teadlikkust parimatest tavadest, toonitama spordi ja kehalise aktiivsuse täielikku potentsiaali territoriaalse arengu jaoks ning kasutama rahastamist asjakohastest allikatest, näiteks ühtekuuluvuspoliitika fondidest, et tugevdada spordisektori vastupanuvõimet tulevikus;
28. jätkama korrapäraselt teabe, mõtete ja kogemuste vahetamist, et määrata kindlaks ja rakendada häid tavasid ja võimaldada ühist tööd COVID-19st väljumise strateegiatega ja pandeemiajärgse taasalustamise strateegiatega ning ennetada tulevasti kriisi ja nendeks ette valmistuda, tagades seeläbi ELi spordisektori kestliku arengu ja vastupidavuse,

⁽⁸⁾ Kuigi Euroopa spordistruktuuride mitmekesisuse tõttu ei ole Euroopa spordimudelil ühtset määratlust, muudavad teatavad põhitunnused selle mudeli äratuntavaks. Nendeks tunnusteks on muu hulgas püramiidstruktuur, kõrgemale tasemele tõusmise ja madalamale tasemele langemise avatud süsteem, rohujuuresandi lähenemisviis ja solidaarsus, roll rahvuslikus identiteedis, vabatahtlikul tegevusel põhinevad struktuurid ning vabatahtliku tegevuse enda sotsiaalne ja hariduslik funktsioon.

⁽⁹⁾ Näiteks algatus SHARE (*SportHub: Alliance for Regional development in Europe* ehk „SportHub – Euroopa piirkondliku arengu allianss“) raames.

KUTSUVAAD EUROOPA KOMISJONI ÜLES

29. jätkama korrapäraselt teabe jagamist programmi „Erasmus+“ rakendamise paindliku korralduse võimaluste kohta seoses spordiprojektidega COVID-19 kriisi kontekstis, võttes arvesse riikide erinevaid olusid, ning pakkuma võimalusi tulevaste iga-aastaste programmide ning projektikonkursside raames, et toetada spordisektori taastumist;
30. kaaluma, kas on võimalik ja asjakohane lisada tulevastesse spordivaldkonna rahastamisprogrammidesse rohkem paindlikkusmehhanisme, võimaldades seeläbi ELil reageerida õigeaegselt COVID-19 kriisi tagajärgedele ja võimalikele tulevastele keerulistele olukordadele;
31. esitama ja levitama liikmesriikidele täiendavat teavet ning andma neile korrapäraselt ajakohastatud teavet spordisektori toetamise võimaluste kohta COVID-19 pandeemia tagajärgede leevendamiseks, sealhulgas selliste horisontaalsete meetmete nagu CRII ja CRII+ ja muude ELi taastealgatuste ning asjakohaste rahastamismehhanismide kaudu, ja hõlbustama kogemuste vahetamist spordisektorile kättesaadavate mehhanismide rakendamise teemal;
32. levitama teavet tervist tugevdava kehalise aktiivsuse kohta, tehes vajaduse korral koostööd asjaomaste asutustega, näiteks Maailma Terviseorganisatsiooniga (WHO), ja edendama selliseid kampaaniaid nagu #BeActive,⁽¹⁰⁾ et motiveerida kodanikke jääma kehaliselt aktiivseks;
33. tegema koostöös liikmesriikidega uuringuid ja analüüsi COVID-19 kriisi mõjude kohta ning tegema need kättesaadavaks järgmise ELi spordialase töökava ettevalmistamise jaoks;
34. toetama spordis osalemist ja COVID-19 mõju käsitlevate andmete ja teabe kogumist ja analüüsimist, tehes seda asjakohastel juhtudel Eurobaromeetri ja Eurostati kaudu;
35. toetama sektoritevahelist koostööd spordisektori ja muude asjaomaste sektorite,⁽¹¹⁾ eeskätt innovaatiliste ja digivahendite kasutamise vallas, eesmärgiga muuta sport võimalike tulevaste kriiside suhtes vastupanuvõimelisemaks;
36. käivitama dialoogi liikmesriikide ja spordiliikumisega, et arutada selliseid teemasid nagu tulevane tegevus, millega luuakse Euroopa spordinädala raames seos spordi ja tervise vahele, tervislikku eluviisi käsitleva Tartu üleskutse järelmeetmed ning muud asjakohased spordiüritused ja -tegevused;
37. käivitama dialoogi Euroopa ja rahvusvaheliste spordialaliitudega ning liikmesriikidega, et võtta arutusele suurte rahvusvaheliste spordiürituste turvalise jätkamise võimalused,

KUTSUVAAD SPORDILIIKUMIST ÜLES

38. järgima WHO, ECDC⁽¹²⁾ ja riiklike terviseametite suuniseid COVID-19 viiruse ennetamise ja leviku ning spordiga taasalustamise protokollide kohta;
39. motiveerima sportlasi ja kodanikke pretsedentitutes või erandlikes oludes spordiga tegelema ja turvalisel moel kehaliselt aktiivseks jääma;
40. julgustama kodanikke jätkama spordisektori toetamist ning kaaluma võimalusi oma liikmelisuse säilitamiseks ja selliste spordiürituste pileтите allesjätmiseks, mille toimumisaega võidakse edasi lükata;
41. kaaluma võimalikke lahendusi riiklike spordikalendrite ajakohastamiseks, võttes samas arvesse Euroopa ja rahvusvahelisi spordikalendrid.

⁽¹⁰⁾ Või #BeActiveAtHome, kui tegu on pretsedentitute või erandlike oludega.

⁽¹¹⁾ Sealhulgas haridus, noored, turism, majandus ja ettevõtlus.

⁽¹²⁾ Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus.